

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

**Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid**

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.szw.nl

Onze referentie
2013-0000023694

Datum 8 maart 2013 6 maart 2013

Betreft Nader rapport inzake het voorstel van wet tot wijziging van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen en enige andere wetten in verband met fraudeaanpak door gegevensuitwisselingen en het effectief gebruik van binnen de overheid bekend zijnde gegevens

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 13 oktober 2012, nr. 12.002416, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovengemelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen.

Dit advies, gedateerd 14 december 2012, nr. 12.0403/III bied ik U hierbij aan.

De Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) maakt naar aanleiding van het wetsvoorstel een aantal opmerkingen met betrekking tot de uitvoering daarvan. Zij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het voorstel wenselijk is.

Hieronder is aangegeven op welke wijze de opmerkingen van de Afdeling zijn verwerkt.

I. Systeem anonieme risico indicatie

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling over dit systeem aangeduid als SARI is vastgesteld, dat de naam inderdaad niet de feitelijke werking dekt (bijlage bij het advies onder "Overig"). Het systeem wordt in het vervolg aangeduid als systeem risico indicatie (SyRI).

2. Doel gegevensverwerking

De Afdeling is van oordeel dat voorzien dient te worden in een nauwkeurige omschrijving van de doeleinden waarvoor de gegevensverstrekking kan plaatsvinden, eventueel in de vorm van een uitputtende opsomming van wettelijke verplichtingen waarvan de overtreding een strafbaar of beboetbaar feit oplevert. De Afdeling adviseert het voorstel aldus aan te passen.

Het advies van de Afdeling is overgenomen door een opsomming in de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 64 en 65 op te nemen. Daarnaast is de term "misbruik" vervangen voor "onrechtmatig gebruik". Daaraan is toegevoegd "van overheidsgelden en overheidsvoorzieningen". De term illegale tewerkstelling is uit de doelbinding geschrapt evenals de bewoordingen "en daarmee samenhangende misstanden". De doelbinding luidt daardoor uiteindelijk als volgt. "Ten behoeve van een integraal overheidsoptreden ten aanzien van de voorkoming en bestrijding van onrechtmatig gebruik van overheidsgelden en overheidsvoorzieningen op het terrein van de sociale zekerheid en de

inkomensafhankelijke regelingen, de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude en het niet naleven van de arbeidswetten, wordt samengewerkt door

Aan het advies van de Afdeling wordt verder tegemoet gekomen door in de artikelsgewijze toelichting te verduidelijken dat er is gekozen voor een ruime doelbinding om te bewerkstelligen dat de doelbinding voldoende breed is voor de in de praktijk samenwerkende bestuursorganen en personen. De burger verlangt ook van een samenwerkende overheid dat daadwerkelijk kan worden opgetreden tegen onrechtmatig gebruik, fraude en het niet naleven van wetgeving. In de artikelsgewijze toelichting wordt verder verduidelijkt dat het doel per samenwerkingsverband wordt geconcretiseerd doordat de samenwerkende bestuursorganen en personen gezamenlijk bepalen wat het doel van de samenwerking is, welke gegevens daarvoor moeten worden samengebracht en welke bestuursorganen en personen zullen deelnemen aan de samenwerking. De doelstelling van de samenwerking moet in ieder geval passen binnen de doelbinding als bepaald in artikel 64, eerste lid. Verder wordt toegelicht waar "het terrein van de sociale zekerheid" betrekking op heeft en om welke wetgeving het gaat. Ten aanzien van de arbeidswetten is toegelicht dat het gaat om de arbeidswetgeving die de ordening van de arbeidsmarkt regelt en zorgt voor veilig en gezond werk tegen een beloning die conform de wet is. In de artikelsgewijze toelichting is een opsomming van de arbeidswetten opgenomen. Tot slot is in de artikelsgewijze toelichting uiteengezet dat onder inkomensafhankelijke regelingen wordt verstaan de bij of krachtens wet vastgestelde regelingen die natuurlijke personen aanspraak geven op een financiële bijdrage van het Rijk in kosten of bijdrageverplichtingen, waarbij de hoogte van de bijdrage in die regelingen afhankelijk is gesteld van draagkracht en dat de voorkoming en bestrijding van belasting- en premiefraude betrekking heeft op het niet correct naleven van de fiscale wet- en regelgeving.

Gekozen is voor een (brede) doelbinding die zich uitstrekt tot het domein van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën.

3. Het criterium "verhoogd risico op misbruik"

a. De Afdeling adviseert het criterium "verhoogd risico op misbruik" te vervangen door een meer toegespitst criterium, dan wel in de toelichting met concrete voorbeelden dit criterium te verduidelijken.

Het advies van de Afdeling is overgenomen. In de artikelsgewijze toelichting is het criterium verduidelijkt aan de hand van voorbeelden.

b. Omdat de regeling volgens de Afdeling nu zo geformuleerd is dat de minister ieder verzoek van binnen SyRI samenwerkende bestuursorganen om een risicoanalyse uit te voeren, moet honoreren, adviseert de Afdeling de verplichting van de minister te wijzigen in een discretionaire bevoegdheid.

Het advies van de Afdeling om in artikel 65, eerste lid, van de Wet SUWI een discretionaire bevoegdheid op te nemen is niet overgenomen, omdat het hier gaat om het tot uitdrukking laten komen, dat de gegevensverwerking plaatsvindt op verzoek van de samenwerkende bestuursorganen en personen. Daarmee wordt het karakter van de gegevensverwerking aangegeven als onderdeel van de werkzaamheden in samenwerkingsverbanden. Bovendien ligt in "verzoek" besloten dat er een afweging plaatsvindt. De memorie van toelichting is op dit punt verduidelijkt door op te nemen dat de minister alles wegende bepaalt of het verzoek wordt gehonoreerd.

Datum
8 maart 2013/6 maart 2013
Onze referentie
2013-0000023694

4. Betrokken organen

De Afdeling adviseert in het voorstel op te sommen welke toezichthouders belast zijn met het houden van toezicht op de naleving dan wel de uitvoering van andere wetgeving op het terrein van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) dan de sociale zekerheidswetten. Daarnaast verzoekt de Afdeling duidelijk te omschrijven welke andere organen betrokken kunnen zijn.

Datum
8 maart 2013 6 maart 2013

Onze referentie
2013-0000023694

Het gaat hier om het toezicht op de naleving van de wetten, die met de wijziging als hiervoor aangegeven in de artikelsgewijze toelichting nader worden aangeduid. Daarbij is in de artikelsgewijze toelichting opgenomen dat het vooral gaat om de toezichthouders van de Inspectie SZW.

Daarnaast zal de uitbreiding van bestuursorganen en personen die bij ministeriële regeling mogelijk wordt gemaakt, altijd betrekking hebben op toezicht op de naleving of de uitvoering van andere wetten dan die reeds genoemd worden.

Zoals de Afdeling in de bijlage bij het advies aangeeft, zijn deze toezichthouders bestuursorganen. Privaatrechtelijke rechtspersonen die geen bestuursorgaan zijn, worden niet toegelaten als gebruikers van het systeem.

Het advies van de Afdeling om bij algemene maatregel van bestuur andere bestuursorganen en personen aan te wijzen in plaats van bij regeling is niet overgenomen. Voor de samenwerkende partijen en de uitvoeringspraktijk kan aanwijzing bij algemene maatregel van bestuur (te) lang duren. Een regeling komt doorgaans sneller tot stand. Vanwege de reikwijdte van de regeling, waar de Afdeling ook op wijst, is er voor gekozen om de aanwijzing bij regeling van de minister wel in overeenstemming met de Minister van Financiën te doen.

De Afdeling is van oordeel dat de bestuursorganen die een samenwerkingsverband zijn aangegaan tegenover derden, volledig verantwoordelijk zijn voor de handelingen van het samenwerkingsverband. Zij zullen voorts moeten bepalen hoe in onderlinge verhouding de verantwoordelijkheden worden verdeeld. Als het wetsvoorstel op deze punten duidelijkheid verschaft, kan het vervolgens aan de samenwerkende bestuursorganen worden overgelaten de vorm van het samenwerkingsverband te kiezen.

Bij de samenwerkingsverbanden moet gedacht worden aan structurele samenwerkingsverbanden, waaraan ook op grond van artikel 20 van de Wet politiegegevens politiegegevens kunnen worden verstrekt. De kern is dat de activiteiten waarop wordt samengewerkt nalevingstoezicht en opsporing zijn en het voorkomen van nadeel ten aanzien van bestuursorganen, die uitkeringen verstrekken. In artikel 64, tweede lid, is verduidelijkt dat bij de gegevensverwerking in het samenwerkingsverband de samenwerkende bestuursorganen en personen gezamenlijk verantwoordelijke in de zin van de Wbp zijn.

5. Verstrekking aan politie en justitie

De Afdeling merkt op dat uit de toelichting niet blijkt hoe het voorgestelde artikel 65 Wet SUWI zich verhoudt tot de Wbp, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens en de Wet SUWI ten opzichte van deze wetten. De Afdeling adviseert om in de toelichting in te gaan op het geldende regime.

In de memorie van toelichting is verduidelijkt dat het bij gegevensverstrekking op grond van de Wet SUWI gaat om het verwerken van gegevens waarop het regime van de Wbp van toepassing is. Politiegegevens en justitiële gegevens kunnen alleen worden verwerkt als de desbetreffende wetten dit toestaan.

6. Waarborgen, vermeld in de toelichting

De toelichting noemt twee waarborgen voor de gegevensverwerking, die in het wetsvoorstel als zodanig niet zijn geregeld. De Afdeling onderschrijft de waarde van deze waarborgen, en is van oordeel dat deze in het wetsvoorstel zelf dienen te worden vastgesteld om een zorgvuldige procedure te garanderen.

Datum
8 maart 2013 6 maart 2013

Onze referentie
2013-0000023694

In de memorie van toelichting wordt aangegeven wat de verwerking van de gegevens via het systeem en het bij elkaar brengen van gegevens inhoudt. De elementen "verwerken van persoonsgegevens" zoals geformuleerd in de Wbp, zijn benoemd in de memorie van toelichting. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is in artikel 65, eerste lid, opgenomen dat de gegevens in SyRI worden verwerkt voor het uitvoeren van risicoanalyses. In artikel 65, achtste lid, aanhef en onder b, was reeds opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de taak van de bewerker waaronder het anonimiseren van de in het tweede lid genoemde gegevens. Daaraan is overeenkomstig het advies van de Afdeling, toegevoegd dat dit gebeurt voor het uitvoeren van een risicoanalyse in SyRI.

7. Overige waarborgen

De Afdeling is voorts van oordeel dat het wetsvoorstel kan worden versterkt met enkele aanvullende waarborgen en adviseert het voorstel daarmee aan te vullen.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is in artikel 65, tweede lid, het woord "uitsluitend" toegevoegd om daarmee tot uitdrukking te laten komen dat persoonsgegevens uit SyRI niet worden gebruikt voor een ander doel dan het doen van risicomeldingen. Aan artikel 65, zesde lid, is toegevoegd dat de resultaten van de risicomelding worden teruggekoppeld aan de Minister van SZW als verantwoordelijke voor de gegevensverwerking in SyRI.

II. Overige onderwerpen

8. Uitkeringsrechten in het buitenland gedetineerden.

a. De Afdeling adviseert de toegevoegde waarde van de verstrekking van gegevens over in het buitenland gedetineerden nader toe te lichten en het voorstel zo nodig aan te passen.

Het betreft hier gegevens over het rechtens vrijheid zijn ontnomen (gedetineerd zijn). Die mogen worden verwerkt, omdat er geen recht op een uitkering kan bestaan indien dat het geval is. Voor de WWB merkt de Afdeling op dat als iemand voor langere tijd in het buitenland is, dat ook al voldoende grond is om na te gaan of nog wel recht op een bijstandsuitkering bestaat. Hier voegt de gegevensverstrekking van de Minister van Buitenlandse zaken niets toe. Dit kan op zich juist zijn, maar omdat bij de gegevensverstrekking door de Minister van Buitenlandse Zaken geen onderscheid wordt gemaakt naar de soort uitkering (dit wordt pas later onderzocht) is ervoor gekozen om deze gegevensverstrekking van toepassing te laten zijn in alle omstandigheden waar dit relevant is voor de uitkeringsverstrekking. Het zou overigens bij de WWB ook nog kunnen gaan om een aanvullende uitkering en dan zijn die gegevens in verband met die andere uitkering wel relevant.

b. Voorts adviseert de Afdeling het wetsvoorstel in deze zin aan te vullen, zodat UWV, SVB en het gemeentebestuur de gegevens over in het buitenland

gedetineerden uitsluitend mogen gebruiken om vast te stellen of de detentie gevolgen heeft voor eventuele uitkeringsrechten.

De door de Afdeling voorgestelde werkwijze wordt door het voorstel niet uitgesloten. Het voorstel heeft immers alleen betrekking op het verstrekken van de gegevens aan UWV, SVB en de colleges van B&W. Het is vervolgens aan die bestuursorganen om te bepalen hoe die gegevens worden verwerkt. Als er geen relevantie is voor het recht op uitkering, betekent een goede uitvoering van de Wbp dat die gegevens niet bewaard worden.

Datum
8 maart 2013 6 maart 2013
Onze referentie
2013-0000023694

Ten slotte adviseert de Afdeling in het wetsvoorstel vast te leggen dat de verstrekking van het BSN en de geboortedatum in het wetsvoorstel beperkt zal blijven. In de toelichting is aangevuld dat het BSN wordt gebruikt om op efficiënte wijze samenloop te kunnen constateren. Dit sluit aan bij de huidige werkwijze die thans voor binnenlands gedetineerden wordt gehanteerd. De geboortedatum zal worden verstrekt indien dit noodzakelijk is om de desbetreffende persoon te identificeren.

9. Gegevens over bovenwettelijke uitkeringen

De Afdeling is van oordeel dat artikel 8, onderdeel e, van de Wbp niet kan dienen als grondslag voor de verstrekking aan verzekeraars, omdat de gegevensgrondslag in dit artikel uitdrukkelijk beperkt blijft tot de publiekrechtelijke sfeer. De Afdeling vraagt nader in te gaan op het belang van de regeling van deze gegevensverstrekking.

De Afdeling heeft gelijk, dat de grondslag niet artikel 8, onderdeel e, van de Wbp is. Het is artikel 8, onderdeel f, van de Wbp. Dit betekent, dat het gerechtvaardigde belang hierin bestaat, dat vergelijkbare gegevens ter uitvoering van de in de Pensioenwet geregelde arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen of op CAO-regelingen gebaseerde uitvoering wel door het UWV worden verstrekt, maar dat dit niet het geval is voor vergelijkbare bij verzekeraars ondergebrachte aanvullende verzekeringen, die niet gebaseerd zijn op een collectieve regeling of pensioenregeling. De Wet SUWI wordt op dit punt aangevuld. In de memorie van toelichting is een nadere onderbouwing opgenomen.

10. Gegevens over gastouderschap

De Afdeling merkt op dat de wetsartikelen over gastouderschap ruimer zijn omschreven dan nodig is, en adviseert te bepalen dat alleen gegevens over de registratie als gastouder, vastgelegd in het register kinderopvang, worden verstrekt.

Het voorstel van de Afdeling wordt niet overgenomen. Het gaat niet alleen om de registratie als gastouder. Ook houders van een kindercentrum aan huis of een zelfstandige zonder personeel kunnen inkomsten uit kinderopvang hebben. De memorie van toelichting is op dit onderdeel aangescherpt.

11. Uitkeringsrechten bij onbekend adres

Het is de Afdeling niet duidelijk waarom naast of in plaats van de al bestaande verplichte uitschrijving uit de GBA, het recht op een uitkering moet worden opgeschort. Daarnaast leidt het voorstel er volgens de Afdeling toe dat, als de status "vertrokken onbekend waarheen" niet gewijzigd wordt, het recht op uitkering blijft bestaan, maar dat het nooit tot uitbetaling zal komen. Hiermee wordt een rechtsfiguur geschapen die in de praktijk onvoorziene gevolgen kan

hebben. De Afdeling adviseert de voorgestelde opschortingsregeling in het licht van het voorgaande nader toe te lichten.

De Afdeling wijst ook op de verplichting van de burger tot het doen van aangifte van vertrek, indien hij voor een bepaalde periode buiten Nederland zal verblijven. Als niet aan deze verplichting wordt voldaan, kan een boete worden opgelegd. Onder de Wet GBA is dit overigens een strafrechtelijke boete.

Verrekening met een uitkering, zoals de Afdeling stelt, is daarbij niet aan de orde. Wat de structuur van de sanctionering inzake de GBA ook is, de achtergrond van de voorgestelde maatregel is om aanvullend daarop de burger er toe te bewegen zich aan zijn verplichtingen tot inschrijving in de GBA te houden. Daarom wordt geregeld dat de betaling wordt opgeschort als de burger niet voldoet aan de voorwaarde voor de uitkering, namelijk bereikbaar dan wel vindbaar zijn voor de overheid. Daartoe dienen de aanpassingen in de sociale zekerheidswetten. Indien uiteindelijk wel wordt voldaan aan de voorwaarde, zal de betaling van de uitkering weer worden voortgezet.

Zoals de Afdeling stelt, kan het voorkomen dat de status VOW uiteindelijk niet wordt gewijzigd. Dit zal het geval zijn na onderzoek van de gemeente. Zolang het onderzoek duurt is er geen sprake van opschorting. Indien de status VOW na onderzoek wel wordt gehandhaafd, kan dit alsnog tot een opschorting leiden om vast te stellen of daadwerkelijk sprake is van verblijf in het buitenland. De uitkering zal dus wel perioden worden uitbetaald. Het vierde lid van de betreffende artikelen dat op deze opschorting na onderzoek van de gemeente betrekking heeft, is daarop mede op basis van een nader advies van het UWV aangepast.

Met de voorgestelde maatregelen is het nader advies van het UWV hoe hier in de uitvoering invulling aan te geven, grotendeels gevolgd. Het advies van de Afdeling om het voorstel naar aanleiding van haar opmerkingen nader toe te lichten is daarmee ook opgevolgd.

12. De redactionele kanttekeningen van de Afdeling zijn verwerkt.

13. Overige wijzigingen

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om nog de volgende aanpassingen in het wetsvoorstel aan te brengen. Het betreft hoofdzakelijk wijzigingen van wetgevingstechnische aard.

- In de Wet SUWI is in de artikelen 33, 33b, 54, 61 en 64 "rijksbelastingdienst" vervangen door "Belastingdienst". Laatstgenoemde term is de gangbare term om de Belastingdienst aan te halen. Met deze wijziging is de aanduiding bovendien in overeenstemming gebracht met de WWB, de IOAW en IOAZ.
- De tekst van artikel 73 Wet SUWI is opnieuw vastgesteld. Vanwege de nieuwe tekst van artikel 73 is de tekst van het voorgestelde negende en tiende lid van artikel 33 aangepast en is ook artikel 35, vierde lid, aangepast.
- In het voorgestelde artikel 65, derde lid, aanhef en onder b is "op verzoek" toegevoegd. In het vierde lid, is voor wat betreft de geheimhoudingsplicht gekozen om niet meer te verwijzen naar artikel 74 Wet SUWI, maar om de wettelijk geldende geheimhoudingsplicht van toepassing te laten zijn van de organisatie die de gegevens heeft verstrekt. In de artikelsgewijze toelichting is uitgelegd dat op gegevens die van de Belastingdienst afkomstig zijn de geheimhoudingsplicht van

Datum
8 maart 2013
Onze referentie
2013-0000023694

artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen blijft gelden, op gegevens afkomstig van UWV de geheimhoudingsplicht van artikel 74 Wet SUWI etc.

- In paragraaf 4.1 van de memorie van toelichting is de passage onder de kop "Gegevensverwerking en grondslag" aangepast, omdat de tekst niet inging en aansloot op de (aangescherpte) doelstelling van SyRI zoals die uiteindelijk is komen te luiden in artikel 64, eerste lid, van de Wet SUWI.

Datum

8 maart 20136 maart 2013

Onze referentie

2013-0000023694

Ik moge U verzoeken het gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher